І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St Jersey City, N.J. 07303
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 128. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 10-го ЛИПНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JULY 10, 1974 No. 128. VOL. LXXXI.

Українські радіомовлення в Канаді натрапляють на труднощі

Торонто (КУК). — Можливість введення радіомовлення українською мовою на мережі СіВіСі залишилася непевним після переслухання Канадської Радіо-Телевізійної Комісії (СіРТіСі) та відкинення Федеральним Кабінетом відклику, внесеного Союзом Українського Студенства Канади (СУСК). Згідно з повідомленням „Канадської Сцени", президент СіВіСі Лоран Пікар, зайняв становище, що „хоч СіВіСі повинна у своїх програмах виявити важливість різних культур цієї країни для канадського способу життя... все ж таки інтерпретація мандату СіВіСі завжди була, що Корпорація не повинна займатися багатомовною діяльністю." Українська громада в Канаді, за посередництвом КУК та СУСК, вже від кількох років змагається за введення радіомовлення українською мовою на системі СіВіСі. Останньо в лютім ц. р. українська делегація, зложена з представників КУК (централі й Провінційної Ради Онтаріо) та СУСК, представила ці домагання СіРТіСі в часі переслухань, щодо продовження дозволу та регулювання радіомовлення цієї Корпорації. Проте СіРТіСі не узглядпила української громади у своєму звіті, виданому 31 березня 1974 р. У висліді СУСК вніс прохання в імені української громади до Ради Міністрів (Лріві Кивнсил) про відклик рішення СіРТіСі. 30-го травня цього року СУСК отримав відповідь від Ради Міністрів, в якій кажеться, що остаточне рішення щодо впровадження програм на системі СіВіСі українською та іншими мовами ще не зроблено. У листі сказано: „Рада Міністрів рішила не міняти рішення СіРТіСі 31 березня 1974 р. щодо відновлення ліцензії СіВіСі... Роблячи це рішення, Міністри зауважили, що не вирішено питання радіомовлення СіВіСі в мовах інших, як в англійській чи французькій.

Богдан Онищук, голова Провінційної Ради Онтаріо КУК, заявив, що українська громада невдоволена цією відповіддю й буде робити дальші намагання по лінії позитивного розв'язання цього питання

Провінційний уряд Онтаріо погодився прийняти українців з Бразилії

Торонто. — Еміграційні чинники провінції Онтаріо погодилися прийняти на постійний побут українських емігрантів з Бразилії, які виявлять бажання поселитись в цій провінції як сільськогосподарські робітники. Це погодження канадських еміграційних чинників треба завдячувати д-рові Юрієві Курисові, членові Президії Відділу КУК в Торонті.

Якщо закон увійде в силу, з нього зможе скористати багато українців в Бразилії та інших, головно південно-американських країнах, де вони опинилися в дуже тяжких економічних або й політичних обставинах. Президія Відділу КУК вважає, що таке збільшене переселення наших людей зі згаданих країн відкриє перспективи для посилення української питомої ваги в Канаді.

З уваги на те, що йдеться про сільськогосподарських робітників, що справу, з відповідними інформаціями і анкетами, президія КУК в Торонті передала Провінційній Раді КУК в Онтаріо, до якої належить звертатися зацікавленим: Адреса Провінційної Ради КУК: Комітет Українців Канади (Провінційна Рада Онтаріо), 191 Ліппінкот вул. Торонто, Онтаріо. Число телефону — 921-3602.

Молодий українець загинув в автовій катастрофі в Ню Гейвені

Ню Гейвен, Конн. — У понеділок, 8-го липня, місцеву та довколишні українські громади потрясла вістка, що на скрещенні вулиць у цьому місті згинув трагічно в автомобільній катастрофі молодий українець, надійний студент Коннектикатського університету і старший пластун, 21-літній Богдан Шумило, син відомих наших громадян Оксани і Ярослава Шумилів. Катастрофа трапилася при зудару з іншим автом, при чому св.п. Богдана Шумила, який керував одним із зударених автомобілів, сила зудару викинула з авта на вулицю при чому він і загинув. Разом з св.п. Богданом їхала в цьому авті його тітка, яка зазнала потовчень і перебуває в лікарні. Вся родина Шумилів є членами Українського Народного Союзу.

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС
ЗДОБУТКИ ОБЛАСТЕЙ В ЧЕРВНІ 1974 РОКУ

Округа організатор	Кільк. Від.	у червні	разом в 74 р.
С. Гавриш			
Філядельфія	37	28	269
Нюарк	22	7	105
Перт Амбой	12	2	60
Аллентавн	12	8	66
Балтимор	9	2	51
Пассейк	7	—	31
Джерзі Сіті	11	9	95
Шамокин	20	8	86
Вилкс Берн	9	3	15
Скрентон	9	1	16
Разом:	148	68	794
Область Округ			
Чікаго	35	9	200
Клівленд	20	4	93
Янгставн	9	3	12
Детройт	20	2	137
Разом:	84	18	442
В. Оріховський			
Боффало	10	3	43
Ню Йорк	34	27	206
Рочестер	9	8	70
Сиракюзи — Ютика	13	21	135
Трой	7	6	75
Разом:	73	65	529

Округа організатор	Кільк. Від.	у червні	разом в 74 р.
Область Нової Англії			
Бостон	5	—	24
Ню Гейвен	19	5	81
Вунсакет	6	—	17
Разом:	30	5	122
В. Дідюк (Схід Канади)			
Торонто	25	7	144
Монтреаль	10	7	118
Ніяґара	9	6	92
Разом:	44	20	354
Захід Канади	19	2	67
Округи без обласних організаторів в Америці			
Мінneaполіс	7	3	21
Піттсбурґ	19	8	103
Централна	6	2	36
Ст. Луіс	7	2	6
Разом:	39	15	166
Необ'єднані Відділи	20	5	23
Загальна сума	456	198	2,497

Ерліхман заперечує обвинувачення, суд покликав на свідка Кіссінджера

Вашингтон. — У вівторок, 8-го липня ц.р. Джан Д. Ерліхман, виступаючи перед судом, цілковито заперечив будь-яку участь у вломі до бюра д-ра Даніеля Еллсберга і заявив, що він персонально нікого не уповноважнював такий влом доконати. Ерліхмана, який свого часу був чоловим дорадником президента Ніксона у внутрішніх справах, аж до його резиґнації в квітні 1973 р. в зв'язку з Вотергейтською ревеляцією, разом з трьома іншими особами, обвинувачується у змові і порушенні громадянських прав психіятра д-ра Люіса Філдінга. В результаті восьмиденної розправи судя Герґард Гесел дав виклик державному секретареві Генрі Кіссінджерові з'явитись в суді в середу 9-го липня і виступити як свідок оборони.

Особистий адвокат д-ра Г. Кіссінджера, який під теперішню пору перебуває разом з державним секретарем в Европі, повертається з Мадриду до Вашингтону і буде намагатися анолювати рішення суду, а якщо не поцастить цілковито скасувати постанову, то бодай, відкласти справу до якогось часу.

Судову справу д-ра Ерліхмана, який в 1971 р. уможливив пресі доступ до засекречених документів Пентагону, широко обговорює американська преса. Преса відмічує, що якщо б Генрі Кіссінджер погодився виступити як свідок оборони в суді, він міг би внести нові елементи у Вотергейтську аферу.

Найвищий Суд почав розглядати справу передання президентом Ніксоном доказового матеріялу

Вашингтон. — Відмова президента Ніксона передати спеціяльному прокураторові Леонові Яворському магнітофонних записів, які стосуються Вотергейтської афери, знайшла своє завершення 8 липня на форумі Найвищого Суду ЗСА, який переслухав самого прокуратора і його помічника Ф. Ляковари та правного заступника президента Ніксона Джеймса Сент Клера і познайомився з їхніми аргументами. В той час, коли спеціяльний прокуратор Яворський і його асистент Ляковари доказували законність своєї вимоги до президента Ніксона передати весь доказовий матеріял, що має якесь відношення до Вотергейтської афери і намагання її закрити перед судовими і слідчими органами, Джеймс Сент Клер доказував, що в обличчі слідства, що його веде Юридична комісія Палати репрезентантів Конгресу і можливого акту обвинувачення проти президента Ніксона, Президент не зобов'язаний передати того роду матеріяли. Інший важливий аспект справи, що його вирішуватиме Найвищий Суд — це питання т.зв. екзекутивного привілею Президента, на базі якого Президент не зобов'язаний відкривати перед ніким змісту своїх розмов, консультацій тощо. Покищо невідомо, коли Найвищий Суд винесе рішення в цій справі, хоч загально переважає переконання, що це станеться протягом кількох днів. Невідомо також, чи президент Ніксон підпорядкується рішенню Найвищого Суду.

Американці будуватимуть готелі в трьох містах СССР

Американська преса інформує, що „взаємокорисні" совєтсько-американські торговельні умовини простягаються також на великі будівельні фірми в ЗСА. Наприклад, фірма Інтер-Континентал Готель підписала договір з урядом СССР про побудову в трьох містах великих модерних готелів. Такі готелі будуть побудовані в Москві (на 1.500 ліжок), Ленінграді (2.000 ліжок) і Києві (800 ліжок). Конструкційні праці виконуватиме шведська компанія з допомогою деяких европейських фірм, а Інтер-Континентал забезпечить готелі технічною обслугою, обладнанням і меблями та займеться вишколом персоналу, який складатиметься переважно з жителів СССР. Хоч при будові будуть працювати переважно західні робітники, готелі внутрі відображатимуть країну, в якій готель будується. Фірма Інтер-Континентал сподівається, що роботи будуть скінчені до кінця 1976 р., а офіційне відкриття будівель передбачене на квітень 1977 року. Інтер-Континентал є єдиною західньою компанією, яка одержала замовлення будувати готелі не тільки в СССР, але також інших східньо-европейських містах, як Будапешт, Букарешт, Варшава, Загреб і інші.

ЛІБЕРАЛЬНА ПАРТІЯ ВИГРАЛА ВИБОРИ В КАНАДІ

Оттава. — Згідно з неповними даними про вислідн виборів до федерального парляменту в Канаді, вибори виграла Ліберальна партія під проводом дотеперішнього прем'єр-міністра П'єра Трудо. У новому парляменті Ліберальна партія матиме за неповними ще даними 134 місць на всіх 264, тобто абсолютну більшість двох голосів. Лідер Прогресивно-Консервативної партії Роберт Стенфілд визнав програну своєї партії. Програла також Нова Демократична партія, яка підтримала консервативців проти меншинового уряду Трудо, спричинивши тим самим вибори. Дейвід Люіс, лідер нових демократів, програв у своїй виборчій окрузі в користь кандидата Ліберальної партії. Для Роберта Стенфілда ця чергова програна безсумнівно означає кінець його кар'єри на відтинку федеральної політики і загально переважає переконання, що він небавом уступить зі свого становища лідера партії. Члени дотеперішнього кабінету Трудо також здобули особисту перемогу у виборах, в тому такі відомі канадські політики як Мічел Шарп і Джон Тирнер. Як відомо, головною темою виборчої кампанії була справа інфляції в країні і методи боротьби з нею. Роберт Стенфілд пропонував встановлення контролі цін і платень, а Трудо заступав погляд про потребу дальшої господарської експансії і збільшення продуктивності.

Г. Кіссінджер відвідав Папу Павла VI

Рим. — Разом з відвідинами Італії і нарадами з італійським прем'єр-міністром, державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер відвідав також Ватикан, де його прийняв на авдієнції папа Павло VI. Г. Кіссінджер поінформував Папу про хід вершинної конференції і про міжнародну ситуацію в загальному. Дискусія, однак, як інформують американські чинники, була зосереджена на питанню Близького Сходу і на справі Єрусалиму. Папа Павло VI з свого боку з'ясував погляд Ватикану на окремі питання, закликаючи американський уряд продовжувати заходи щодо закріплення миру у світі.

Ген. Петро Григоренко одержав пенсію

Москва. — Агенство Юнайтед Прес Інтернешенал поінформувало, що совєтський уряд признав звільненому з ув'язнення у закладі для божевільних ген. Петрові Григоренкові пенсію у висоті 60 долярів місячно. коли брати до уваги офіційну вартість карбованця, то виходить, що ген. Григоренкові признали пенсію у сумі 45 карб. місячно. Враховуючи його статус генерал-майора совєтської армії і одержані найвищі відзначення, він повинен би одержувати пенсію яких 350 карб. місячно. Як відомо, у зв'язку з виступами Григоренка в обороні кримських татар совєтські військові власті позбавили Григоренка його військового ступеня і перевели на рівень звичайного рядового вояка. По першому арешті і звільненні в 1969 р. йому виплачувано пенсію у висоті 120 карбованців.

Жиди в СССР займають передове місце серед науковців

Москва. — Тут опубліковано дані про стан на відтинку робочої сили в СССР, включно з інформаціями про совєтських науковців. Як видно з цих даних, серед совєтських науковців видатне місце займають жиди, бо серед усього числа совєтських вчених з науковими ступенями докторів вчених жидівського походження є аж 14 процентів, хоч за числом населення жиди в СССР не мають навіть одного процента. „Статістіческій вєстнік" інформує, що в СССР науковців з ступенем доктора є 29,806 осіб, з того жидів є 4,182. На загальне число наукового персоналу 1,1 мільйона осіб жиди нараховують 68,000, тобто 6 процентів. Під сучасну пору в СССР на 29,806 науковців з докторськими ступенями самих росіян є 16,603 (55%), жидів — 4,182 (14%), всі інші національності СССР — 9,021 осіб (31%). Загальне число студентів, які є на заавансованих післядипломних студіях, є тепер 99,000, з того росіян — 60,000, а українців — 12,000. Жидів є 3,456.

НІНУ СТРОКАТУ ПРИЙНЯЛИ В ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ДЛЯ МІКРОБІОЛОГІЇ

Гельсінки (УІС „Смолоскип). — Сюди дісталася вістка, що Ніна Строката (Караванська), яка перебуває в Мордовському концлагері ч. 3-4 біля Барашева, важко хворі. Згідно з одержаною тут вісткою вона мала б мати рака грудей. Не зважаючи на загрозливість хвороби, яка може поширитися і мати смертельні наслідки, вона не одержує належної медичної опіки, а лагерні власті відмовилися перевести її до спеціяльної клініки для встановлення остаточної діягнози і на лікування.

Ніна Строката — за професією мікробіолог, автор індивідуальних і збірних наукових праць, які були публіковані в мікробіологічних журналах в Україні й СССР. В її обороні виступило кілька сотень мікробіологів ЗСА, Канади й інших країн світу, підписавши спеціяльну петицію, яку було передано 17 травня 1973 р. до ОН.

В останніх місяцях активний член Американського Товариства для Мікробіології, д-р Андрій Зварун, поробив ряд заходів, щоб Ніну Строкату прийняли до цього наукового товариства (АСМ), який очолює д-р Джозеф. Члени цього комітету, познайомившись з її справою та змістом памфлету „Ніна Строката", одноголосно рішили прийняти її в своє членство. З початком травня 1974 р. кандидатуру Ніни Строкатої підтримав секретар АСМ д-р Д. Е. Шей і її затвердила Екзекутива АСМ. Почавши від травня 1974 року, Американське Т-во для Мікробіології почало висилати Ніні Строкатій до концлагеру в Мордовії свої видання — „Прикладна Мікробіологія" і „Вісті АСМ". Ніна Строката є першим мікробіологом з совєтської України (УССР), яка стала членом АСМ і четвертим з цілого СССР. Членами АСМ є тепер три особи з СССР — д-р Юрій Гаус (Москва) — звичайним членом, а д-р А. А. Імшенецький (Москва) і д-р А. А. Смороднцев (Ленінград) — почесними членами.

Ніна Строката була заарештована 8 грудня 1972 р. і засуджена в травні 1973 р. на 4 роки ув'язнення за те, що вона відмовилася виректися свого чоловіка, довголітнього українського політичного в'язня, письменника і перекладача С. Караванського.

Сюди дісталося одне число Одеської газети в російській мові: „Знамя коммунизма", з 6-го березня 1971 р. (про це число є згадка в „Українському вісникy", ч. 6, стор. 145), в якій опублікована довга стаття І. Петренка „С кем жи ви Строкатова?". У цій статті наводиться ряд даних про Н. Строкату, невідомих дотепер закордоном:

Н. Строката (у статті вживається її прізвище, як — Строкатова) звітувала перед ректоратом Одеського медичного інституту про підготовку своєї кандидатської

(Закінчення зі стор. 3-ої)

Розпочалась чергова акція Комітету Оборони Мороза

Оттава. — Комітет Оборони Валентина Мороза розпочав в п'ятницю, 5-го липня ц.р. чергову акцію в обороні українських політичних в'язнів, головно Валентина Мороза, який, як відомо, зачав голодівку в дні 1-го липня у Владимірській тюрмі. Як вияв солідарности і піддержки Валентинові Морозові, Комітет звінціював і тепер переводить систематичне пікетування совєтської амбасади в Оттаві. Перші дні пікетування викликали чергову гостру реакцію персоналу амбасади СССР — КҐБівські „хлопці" намагалися фізично розправлятися з пікетувальниками.

Комітет Оборони Мороза закликає при тому членство українських молодіжних і студентських організацій та всіх охочих громадян включитися в акцію пікетування. Президія Комітету уважає, що необхідно організувати такі пікетування в інших містах і країнах українського поселення.

Продовжується польот космічного корабля „Союз-14"

Москва. — Згідно з інформаціями ТАСС польот космічного корабля „Союз-14" проходить за заздалегідь визначеним пляном. Польот почався, як відомо, 3 липня, коли на орбіту штучного супутника Землі виведено космічний корабель „Союз-14", пілотований екіпажем у складі командира корабля космонавта полковника Павла Р. Поповича та бортінженера підполковника Юрія П. Артюхіна. У програмі польоту: проведення спільних експериментів з орбітальною науковою стацією „Салют-3" виведеною на навколоземну орбіту 25 червня цього року; комплексна перевірка вдосконалених бортових систем корабля „Союз" при різних режимах польоту. Як інформус ТАСС, космонавт Попович і Артюхін виконують програму польоту, а бортові системи корабля функціонують нормально.

Полк. Павло Р. Попович, командир космічного корабля, вже вдруге відбуває політ у космос. Вперше він здійснив політ на космічному кораблі „Восток-4" в 1962 р. Він народився в Україні в селі Узин Київської области в 1930 р. Закінчив Магнітогорський індустріяльний технікум та Військово-авіяційне училище. З 1960 року належить до групи совєтських космонавтів. У 1968 році закінчив Військово-повітряну інженерну Академію. П. Попович бере активну участь у громадському житті і є депутатом Верховної ради УССР.

Президент Ніксон плянує відвідати Японію

Кей Біскейн, Флорида. — Коли президент Ніксон відпочивав тут після своїх недавніх поїздок на Близький Схід і до Совєтського Союзу, речники Білого Дому повідомили, що він плянує незабаром відвідати Японію, правдоподібно вже в наступному місяці. Хоча пресовий секретар Роналд Зіґлер відмовився подати будь-яку дату цієї візити, то сказав представникам преси, що Президент поїде до Токіо, щоб зустрінутися з імператором Гіроґітом і відбути наради з прем'єр - міністром Какуеї Танакою. Зіґлер також відмовився входити в подробиці щодо недавньої недуги Президента, заявляючи тільки, що запалення жил вже майже вилікуване і що президент Ніксон почувається дуже добре. Як відомо, особистий лікар Президента д-р Волтер Ткач минулого тижня був заявив, що під час поїздки на Близький Схід президент Ніксон, який тоді вже хворів на запалення жил (флебіт), ризикував своїм життям.

На Союзівці відбувся перший тенісовий турнір сезону

Союзівка, Корґонксон, Н. Й. — Сорок українських змагунів і змагунок із шістьох стейтів Америки взяли участь у тенісових першенствах Союзу Українсько-Американських Спортових Товариств (СУАСТ-Схід), які відбулися на цій оселі УНСоюзу в суботу і неділю, 6 і 7 липня, при чудовій, соняшній погоді. Організатором цього першого офіційного турніру в цьому сезоні на Союзівці було С. Т. „Чорноморська Січ", яке цього року відзначає своє 50-ліття.

В групі чоловіків, до якої зголосилося 25 змагунів першуном вийшов Юрій Фалинський (КЛК, Ютика), перемагаючи у фінальній грі Романа Ракочого, мол. (КЛК, Коґовз) — 6-1, 3-6, 6-1. Реваншуючи програну свого брата, 16-літня Арета Ракочая здобула примат у групі жінок, перемагаючи у фіналі Дзвінку Ленець (КЛК, Ню Йорк) — 6-1, 6-2. В групі сеньйорів, д-р Володимир Гук („Чорноморська Січ") відвоював свій втрачений минулого року східний примат, здобуваючи у фіналі перемогу над Теодором Стопницьким (Союзівка) — 7-5, 6-4. В групі юніорів, минулорічний чемпіон Ігор Ференцевич (КЛК, Ню Йорк) не встоявся проти Марка Хоми („Чорноморська Січ") у фінальній грі, програючи 3-6, 6-3, 3-6. До цієї наймолодшої групи зголосилося п'ять змагунів. Турніром проводила Комісія в складі: Зенон Снилик, провідник змагань, інж. Роман Ракочий ст., головний суддя, та інж. Юрій Савчак, заступник гол. судді.

Нагороди, уфундовані С. Т. „Чорноморська Січ" та артистично виконані в металевій скульптурі Юрієм Федоруком з Філядельфії, вручили фіналістам: інж. Адріян Лапичак, голова ювілейного комітету „Ч. Січі", Омелян Твардовський, заступник голови спортової секції „Ч. Січ", д-р Михайло Сінгурович з рамени СУАСТ-Схід, управитель Союзівки Вол. Квас, інж. Р. Ракочий та інж. Ю. Савчак. Коротко промовляли до змагунів та численно зібраних гостей ред. З. Снилик та інж. А. Лапичак.

Слідуючий турнір на Союзівці — змагання у подвійній грі — відбудеться 10 і 11 серпня. Організатором цього турніру є Карпатський Лещетарський Клюб.

Фіналісти тенісового турніру СУАСТ - Схід з нагородами (зліва): Т. Стопницький, д-р В. Гук, Ю. Фалинський, Р. Ракочий, А. Ракоча, І. Ференцевич, М. Хома. Бракує на фото Дзвінки Ленець.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Майбутнє української книжки

На з'їзді українських бібліотекарів, керівників видавництв і книгарень у З'єднаних Стейтах Америки та Канади покладено підвалини під дуже важливу установу — Український Книжковий Центр, завданням якого буде забезпечити краще майбутнє українській книжці в діяспорі. У цілому ряді виступів на з'їзді знавці цієї проблеми з'ясували стан на цьому відтинку на сьогодні і одночасно подали конкретні пропозиції щодо заходів на майбутнє.

Було б помилковим заплющувати очі на дуже реальні труднощі, з якими зустрічається сьогодні в країнах українського поселення українська видавнича справа. Але проблеми асиміляції і денаціоналізації не набрали б у нас загрозливих розмірів, коли б ми мали надійне українське запілля в Україні. У той сам час, коли українські поселення знаходяться під натиском чужого оточення, в Україні щораз більших розмірів набирає русифікація, метою якої є ліквідація української мови, культури. Це, у свою чергу, позначується на тиражах українських видань в Україні, де у нібито державних умовах окремі книжки появляються мізерним тиражем.

Така ситуація в Україні і в українських поселеннях по світі примушує до ґрунтовної застанови і до пороблення конкретних висновків та до застосовування запобіжних заходів. Новоутворений Український Книжковий Центр має бути такою відповіддю на ситуацію на відтинку української книжки в діяспорі. Завдання такого центру в наших умовах не легке, враховуючи об'єктивні умови і факт зменшування числа осіб, які у щоденному житті користуються українською мовою. Якщо не подбаємо про те, щоб серед найширших кіл нашої спільноти прищепити „реальний культ українського друкованого слова", якщо не намагатимемося популяризувати, поширювати українську книжку, українську газету, український журнал — ми не зупинимо асиміляційних і денаціоналізаційних процесів.

Український Книжковий Центр виконає покладені на нього надії лише з умовою, коли не тільки книголюби-бібліотекарі, книгарні і видавці виявлять зацікавлення його роботою, але також споріднені організації і установи, активні на відтинку української культури, з ним якнайтісніше співпрацюватимуть. Це саме стосується всіх тих, хто дорожить українською книжкою і українським друкованим словом в загальному, та кому лежить на серці українська правда і українська справа, у змаганні за перемогу яких українське друковане слово є на одному з перших місць.

Горі імієм серця!

У нас багато журби, багато самокритики, багато взаємних докорів і часто багато песимізму, бо немає нічого загрозливішого для існування будь-якої спільноти, як філістерське самозадоволення. Але при багатьох більше чи менше оправданих журбах і нарікканнях, у нас і багато дечого такого, чим ми направду можемо пишатись та вгору підняти наші серця з оправданою надією на краще майбутнє.

Пригадаймо тільки деякі з важливіших подій останніх місяців. Згадаймо Другий Світовий Конгрес Вільних Українців у Торонті та Науковий Конгрес з нагоди 100-річчя Наукового Т-ва ім. Шевченка минулого року, які викликали подив і заохоту серед наших приятелів та за які не щадили нам грубої лайки наші вороги. У цілком свіжій пам'яті червнева Всенаціональна Маніфестація у Вашингтоні у 10-річчя відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці Америки та у протесті проти безчинств окупанта в Україні. Навіть кінець минулого тижня: кругло дев'ять тисяч учасників Зустрічі українців ЗСА і Канади на оселі СУМА в Елленвіл, три тисячі гостей та численні імпрези на Союзівці, заповнені табори молоді і не в останній мірі майже сотня учасників першого з'їзду українських бібліотекарів, книгарів і видавців, а коли мова про бібліотекарів, то більшість з них займає відповідальні пости в університетських і публічних бібліотеках Америки і Канади. Згадаймо ще конвенції наших братських союзів, наших кооператорів. Їх багатолюдність і — що важливіше — їхні програми та їх зміст навіть у своїй недосконалості та із своїми недоліками свідчать про величезний потенціял та прямо неймовірний динамізм нашої громади, з яким мусять рахуватися — і рахуються — як наші приятелі, так і наші вороги.

Очевидно, що було б найбільшою помилкою задовольнятись існуючим, „спочивати на лаврах" довершеного. Ми бо далеко ще не тільки не використали, але навіть не зрушили вповні нашого потенціялу. Але вже і те, що дістеться, при нашій дальшій наполегливості, при відповідному дальшому розвиткові та вдосконалюванні нашого проводу, ми таки можемо надійно сказати собі і нашому народові: горі імієм серця!

Я. Гайвас

КОНФРОНТАЦІЯ — КОЕҐЗИСТЕНЦІЯ — КООПЕРАЦІЯ

Перед черговою поїздкою президента Ніксона були сумніви, чи взагалі до неї дійде. Були бо дуже поважні причини, щоб Москва тій поїздці не раділа, а й у ЗСА не було захоплення нею. Для Москви вагомий був удар по її престижу й ослаблення її впливів на Близькому сході Америкою. А тому що „лиха йдуть разом", то в дорозі до Москви Президент вступив до Брюсселю, Бельгія, щоб там підписати нову декларацію держав Атлантійського Пакту, зверненого проти російської агресії й проникання, та проти махінацій комуністичних партій.

Що ділося внутрі московських можновладців, які були їхні думки й почування — можна сперечатися, але не зважаючи на те все, прийняли вони Президента з відкритими обіймами, а генеральний секретар комуністичної партії, Брежнєв, вийшов аж до літака й нібито не ховав своєї радости з тієї зустрічі. На це, очевидно, були поважні причини, а саме: Москві таки дуже залежить на політичному відпруженні, бо, наковтавшись чужих територій, накинувши свою волю цілому рядові народів, вона хотіла б спокійно це все перетравляти й стабілізуватися. А з другого боку їй не менше залежить на тому, щоб саме ЗСА зближалися з нею панібраталися, та таким чином творили світову атмосферу для заходів Москви в інших закутках світу. Для тієї цілі вони кидають в кут всі комуністичні „ідеали", забувають про інтереси „інтернаціонального комунізму", про „солідарність усіх працюючих", про „спільний фронт пролетарських партій", тощо. Там, де йдеться про інтереси Москви, все інше мусить бути підпорядковане їм.

Дивною іронією в тій ситуації є те, що американці платять і надалі готові платити большевикам за відпруження, яке потрібне Москві. Президент Ніксон і його державний секретар переконали себе, а тепер хотять переконати американську громадськість, що большевикам за відпруження треба платити міліярдами готових грошей з кишень американських платників податку, кредитами, найновішими здобутками американської техніки й науки, американською технологією. Повторяється історія кінця Другої світової війни: Сталін прагнув й плянував після розправи з Гітлером виповісти війну Японії. Москва аж пищала до цього, бо ж це був найкоротший шлях ділити бариші з японської добичі. Цілий ряд американських дипломатів і експертів звітували про це, писали всебічно умотивовані меморіяли для політичного керівництва у Вашинґтоні, але воно було сліпе й глухе на ті всі заходи. Сьогодні відомо, що велику ролю в цьому відіграли голоси генералів, які війну бачать у площині числа дивізій, гармат і літаків; але не вони рішали. Рішало таки державне керівництво. І воно непотрібно давало Сталінові концесію за концесією, щоб ублагати його взяти участь у протияпонській війні. Той, очевидно „погодився", приступив до війни три дні перед її закінченням, як „рівний з рівними" в поділі і у вирішуванні долі Японії та взагалі Далекого сходу.

На жаль, лихо йде куди глибше, щоб зрозуміти його глибину не треба йти далеко. Ось візьмім привітальну промову президента Ніксона, виголошену в Москві з нагоди його приїзду.

Кому могла подобатися й кого могла переконати повторювана Президентом фраза про те, що його дружні „персональні стосунки" з Брежнєвим уможливлюють зустрічі й узагалі відпруження? Кожному ж ясно, що ніякі персональні стосунки, ніяка більша, чи менша, удавана, чи дійсна дружба не можуть заступити національних інтересів ЗСА, інтересів світового розвитку й справедливости, людського добробуту, вимог свобідної творчости, тощо. „Персональні стосунки" — химерна й крихка база і на ній годі будувати тривалі споруди.

Не менше застереження викликає улюблена фраза Президента про „дві найбільші потуги". Фраза ця аж занадто пахне „старшобратством" і відразу створює підозріння, що „найсильніші світа цього" привласнюють собі якісь особливі права, бо ж вони „надпотуги"! Крім цього може зродитися побоювання, чи за тим не криється, нехай і підсвідоме, бажання розділити світ між собою на сфери впливів? Нарешті не можна позбутися думки: з ким же то президент Ніксон так дуже рівняється і так дуже братається? Та і сам стан, у якому могли домінувати „дві найсильніші держави", переходить до минулого, бо „найсильніші" щораз більше мусять рахуватися з голосами й бажаннями менше сильних, які вміють і хочуть відстояти свої позиції. Зміст нової Північно-Атлантійської декларації виразно ілюструє це, а паломництво державного секретаря Кіссінджера після виїзду з Москви до Брюсселю, а потім до Парижа ще виразніше це підтверджує.

Зрештою, промова Президента не найгірша. Адже ми перебуваємо тепер в стані відпруження й „мирної коеґзистенції". Не знати тільки, як події далі будуть розвиватися, тим більше, що Москва використовує ту коеґзистенцію для нових все більше рафінованих спроб русифікації, для намагань безсоромно поширювати свої імперіялістичні володіння й впливи. Президент Ніксон пропонує йти далі. Він у своїй промові з'ясовує весь розвиток американсько - совєтських стосунків в трьох етапах: „конфронтація - коеґзистенція - кооперація", при чому недвозначно пропонує це третє. Тісю ясністю своїх поглядів він не лише „кидається в вічі", але і викликає застереження: Кооперація в напрямі чого? Яка її мета? Які наміри? Бо ж загальникові фрази про „мир і дружбу", під покровом яких Москва намагається здушувати вільну думку і творчість, нівелювати й нищити народи, їхні довговікові надбання та підносити під небеса російський шовінізм, не можуть бути жадним оправданням пропонованої кооперації. Що з тієї кооперації матимуть ЗСА? Що матиме світ? Коли виразно не засудити імперіялізму, монопартійної диктатури, коли не з'ясувати фундаментів і рам дальших заходів, то „кооперацію" можна використати для чого завгодно.

Хтось може сказати, що це все тільки слова. Так, це правда, це тільки слова. Але слова прокладають шлях ділам. А скільки людей вони можуть звести на манівці? Чи голодівка чолового представника вільнолюбних і нових течій в СССР, Сахарова в часі побуту Ніксона в Москві не має своєї вимови?

Пост скріптум: Не можна не відзначити знаменитого факту, а саме включення Москвою в програму побуту Президента відвідини Ялти, де хворий президент Рузвелт скапітулював перед Сталіном, і Хатиня, місцевости, що називається майже як Катинь, де комуністична партія і большевицький режим „розв'язали" питання польського старшинського корпусу? Чи того мало?

Панас Феденко

„ЩАСЛИВА ШВАЙЦАРІЯ"

Женева. — Так назвав Гельветську Спілку (Конфедератіо Гельветіка) один міністер Німецької Федеративної Республіки. Бо від середини XIX віку, коли ця країна пережила громадянську війну, не мала Швайцарія ніяких великих струсів. Швайцарцям пощастило перебути й дві світові війни (1914-1918 та 1939-1945). В обох війнах була загроза з Німеччини від кайзера Вільгельма II та Гітлера. Але німці не рішились окупувати альпійську країну, бо знали воєнну підготову Швайцарії і патріотизм народу, що віддавна умів збройно обороняти незалежність своєї держави. Тут у школах живе культ леґендарного Вільгельма Телля, що виступив відважно проти самоволі австрійського намісника Гесслера. Тепер уже й швайцарські історики доказали, що Вільгельм Телль і його геройські діла належать до політичної мітології, але все одно культ Телля живе в народі Швайцарії. Драма Шіллера „Вільгельм Телль" та опера тієї самої назви зміцнюють патріотизм і демократизм у серцях швайцарських громадян.

Коли в Бельгії й досі не спинилася „мовна війна" між флямандцями та валлонами", а у Франції, Юґославії, Великобританії (Алстер) не зменшується напруження між національностями, швайцарці живуть у згоді й мирі, хоч тут є аж чотири мови: німецька, французька, італійська та ретороманська. Швайцарців, що говорять діялектом німецької мови (пишуть літературною німецькою мовою), в цій країні найбільше, однак іншомовні швайцарці не пристають до мови „старшого брата". Автономні повіти (кантони) мають переважно людність однієї мови і тут є правило: коли швайцарець німецької мови оселиться в контоні французькому чи італійському, то м у с и т ь прийняти місцеву мову, асимілюватися. І навпаки. Таким чином кожна мовна група зберігає свою цілість, „стан посідання". Ленінського „перемішування" і „злиття мов" Швайцарія не визнає. Цими днями вирішено народним голосуванням відділити франкомовну частину від Бернського (німецького) кантону і створити окремий повіт: франкомовні швайцарці („Юрассіенс") хочуть бути „у себе дома"...

Ще в XIX віці Швайцарія була країною переважно хліборобською. Швайцарський сир і рогата худоба (Сіментальська) відомі в світі. Меценат української культури Євген Чикаленко радив нашим хліборобам розводити цю породу в Україні: „Розмова про сільське хазяйство", Петербурґ, 1907 року. Не мавши вугілля й залізних руд, Швайцарія не могла створити великої індустрії в XIX віці і розвинула ремесло, зокрема виробництво годинників. І досі швайцарські годинники мають славу в світі (маю годинник Лонджін (Лонгінес), який я купив у Берліні в 1923 році. І досі він ходить як новий. У XX віці і особливо після Першої світової війни Швайцарія пройшла процес швидкої і н д у стріялізації. Енерґію здобуто з води, що тече з гір, і теж з нафти, яку швайцарці купують із країн Азії. Тільки коло 10 відсотків швайцарської людности живуть з хліборобства. Розмах індустрії такий величний, що в Швайцарії не вистачає своєї робочої сили. Доводиться приймати робітників із інших країн, переважно з Італії.

Як і в інших високорозвинених країнах Західньої Европи, місцеві робітники мають технічну підготову. Робітники - чужинці виконують некваліфіковану працю, вони переважно „чорноробн", як кажуть в Україні. Вони хотіли б залишитися в Швайцарії, ставши громадянами цієї країни. Але швайцарська адміністрація проти осідання чужинців на тутешній землі. Адже робітників, прибулих до Швайцарії майже мільйон. Швайцарці бояться, що поволі їх країна буде колонізована чужим елементом. Тому майже неможливо чужоземним робітникам дістати швайцарське громадянство.

До мадярської революції 1956 р. теж для професійних осіб були великі перепони стати швайцарськими громадянами. Але після 1956 р. і особливо після чехословацької весни" 1968 р. Швайцарія прийняла до себе мадярських і чеських емігрантів. Кожна названа група має в Швайцарії приблизно по 15 тисяч осіб. Самих чеських лікарів є в Швайцарії коло 700, є багато інженерів.

Уряд Швайцарії забороняє чужинцям купувати в цій країні землю. Особливо в південній (італійській) частині Швайцарії закупили багато землі заможні німці і побудували там віллі. Заборону обминають хитрі купці, коли придбають землю в Швайцарії на ім'я місцевого громадянина.

Швайцарська армія має оригінальний устрій: кожний швайцарець, здібний до військової служби, проходить вишкіл під командою офіцерів та інструкторів і вертається до дому зі зброєю та амуніцією. Зброю мусить держати в порядку і на поготові. В разі сполоху, команда армії може змобілізувати до бою військо протягом кількох годин.

Мені згадується, що така система діяла в українському козацькому війську Наддніпрянщини в XVI-XVIII віках. Та й цивільна людність мала тоді зброю при собі, бо все була небезпека від татар.

Женева — місто над Леманським озером. Як раніше, так і тепер Женева — „культурна столиця" Швайцарії. Місто займає певне місце в українській культурній і політичній традиції. Коли 1876 року указом царя Олександра II заборонено в Наддніпрянській Україні друкувати книги нашою мовою, то Українська Громада в Києві вирішила послати у вільні країни Европи Михайла Драгоманова організувати протест в світі проти цього варварського указу. Перша книжка, яку в и д рукував Драгоманів за кордоном, має назву: „Як наша земля стала не наша". „Липський" (Ляйпціґ), 1877 року. Автор описав загарбання українських земель російськими бюрократами та нищення української культури Москвою. Оселившися в Женеві, Драгоманів, разом зі Сергієм Подолинським, Михайлом Павликом, Федором Вовком (антрополог) та іншими українськими патріотами видавав часопис „Громада" і книги українською та іншими мовами. Ідея Драгоманова, що українці для оборони своїх національних інтересів повинні творити незалежні політичні партії, була здійснена 1890 р.: його прихильники Іван Франко та Мих. Павлик заснували в Галичині першу українську політичну партію — „Радикальну". Політична література, видана в Женеві, поширилась теж на Наддніпрянщині і мала вплив на освічене суспільство. В той час жив у Женеві член Української Одеської Громади Дмитро Овсянико - К у лнковський. 1877 р. в Женеві видруковано його книжку російською мовою: „Записки южно-русского социалиста". Овсянико-Куликовський став пізніше визначним дослідником теорії та історії літератури і його вибрано в члени Академії Наук у Петербурзі.

Леся Українка, племінниця Драгоманова і основниця політичної організації „Українська Соціялдемократія", дала видрукувати видання „Українські Соціялдемократи" в друкарні, яку створив М. Драгоманів у Женеві. Маю її книжку: С. Д. „Царі, пани і люди", Женева, 1902 р.

В Женеві жив за Першої світової війни і після Другої світової війни Олександер Коваленко, діяч Революційної Української Партії і учасник повстання на кораблі „Потьомкін" на Чорному морі 1905. Коваленко вмер у Женеві 1963 року. Він приятелював з Левком Юркевичем, діячем Української Соц. Дем. Роб. Партії. Юркевич (псевдонім — Рибалка) жив у Женеві за Першої світової війни і видавав часопис „Боротьба". Юркевич написав

(Закінчення на стор. 3-ій)

РЕЗОЛЮЦІЇ НА 25-ІЙ ЗУСТРІЧІ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І ЗСА

Ми, українці — громадяни ЗСА і Канади, зібрались масово на Оселі СУМА в Елленвіл 6 і 7 липня 1974 в 30-ту річницю УГВР, схиляємо голови перед борцями за свободу людську і державну незалежність України.

Прославляємо боротьбу української нації за державно-політичну волю України під проводом УГВР проти німецько - фашистського і російсько - большевицького загарбництва, апелюємо до американського політичного світу підтримати нинішній змаг нескореної України.

В ім'я гуманности та згідно з „Загальною Деклярацією Прав Людини", схваленими Урядами ЗСА і СССР, просимо Уряд ЗСА допомогти звільнити національно-культурних діячів України — В. Мороза, Плюща (тяжко хворих) та інших українських в'язнів українського і інших поневолених народів.

Звеличуємо українських жінок в Кінґірі, які 20 років тому, обороняючи свободу і людську гідність, впали в жорстокій вандальській розправі військ КҐБ (душителів свободи). Ми апелюємо до сумління свободолюбного американського суспільства підтримати змаг України і інших націй поневолених большевицькою Москвою за державно-політичну волю.

Зібрані учасники 25-ої Маніфестаційної Зустрічі висловлюють свою осторогу проти односторонньої політики д е т а н т у, яку так вперто накидає м о с к о в с ь к и й уряд за владування Л. Брежнєва, прикриваючись підступним миротворенням.

Домагаємось міжнародної контролі над місцями ув'язнення в СССР, де знущаються над гідністю і свободою людською. Свобода — неподільна, і байдужість до протигуманних засад в нищенні її є великою небезпекою для людства і ЗСА зокрема.

>□<

Ці резолюції були прийняті бурхливими оплесками зібраної на маніфестаційній площі багатотисячної маси народу.

7-го липня 1974

В. Боровський

ЛЮБОВ ДО СВОГО НАРОДУ

1

Я ще не мав нагоди читати споминів українського патріота - борця і безконечного в'язня совєтських концентраційних таборів — Данила Шумука, але в мої руки попала одна відбитка з однієї сторінки манускрипту цих споминів, які якось продісталися у вільний світ. На ній є записана розмова автора зі своєю дівчиною Катрусею. Він їй говорить: „ОУН — це ми, це те, на що ми здатні були спромогтися. Кращого в нас нічого і немає. Чужинці говорять про нас, що ми, як народ, по своєму дусі, найдемократичніші від усіх слов'янських народів, а насправді наша демократичність не державницька і тому вона дуже швидко переростає в анархію, перероджується з конструктивної в деструктивну силу. Анархізм у нас — це психологічний результат довговікової неволі, це звульґаризований протест проти рабства, який швидко переростає в руйнівну силу, яка виступає і проти спроб свого народу створити свою державу...

Катрусю, ти мене зовсім не зрозуміла. Я не песиміст і зневіри не сію, навпаки я хочу, щоб ти насамперед вірила в саму себе і навчила інших тієї віри в самих себе і свої власні сили... Нам не треба рівнятися на стадні народи, яким потрібні вожді. Ми повинні рівнятися на англійців, які в силу необхідности кожний сам собі стає вождем. Нам потрібна нація індивідуумів, а не нація вождів і маси... Я хочу, Катрусю, щоб ти навчилася любити наш народ не напудрований, не накрашений, а таким, як він є насправді — народ „паралітиків", народ „погній" для інших народів".

Д. Шумук порушує тут надзвичайно важливу проблему для кожного народу, а особливо народу поневоленого, як ми, українці. Тут ідеться про те, як розворушити аморфну народню масу, приспану ворожим політичним поневоленням, як зробити її національно свідомою, відродити в ній почуття національної чести і гідности, зробити її політично виробленим і освіченим народом? Ця проблема існує на рідних землях, а також в українській діяспорі, де ми живемо здані на сильні не свої впливи. Цебто нам усюди загрожує поважна небезпека асиміляції, зникнення, загублення свідомости свого дійсного національного походження. Українки треба навчитися вміння, про яке говорив Т. Шевченко: „І чужому научайтесь і свого не цурайтесь!", але й додати: „Навчіться любити і високо шанувати народи, з якими вас звела доля разом, хоч вірні будьте перш за все своєму народові, з якого ви походите!" Це вміння найкраще вміє практикувати жидівський нарід і він може бути добрим прикладом і для нас.

❖

У свій час Іван Франко написав чудову поему „Мойсей", в якій він описав життя і діяльність великого жидівського провідника, його визволителя з єгипетської неволі. Дехто з українців ще за життя І. Франка допитувався: звідки автор взяв такий чудовий і актуальний матеріял для своєї поеми? І. Франко з певним докором був пояснив цим людям, що їхнє питання є тільки доказом їхнього неознайомлення з Біблією, бо все потрібне для своєї поеми Франко знайшов у цій книжці. Варто кожному українцеві познайомитися зі самої Біблії з життєписом Мойсея, та з тим, як він визволив свій нарід з неволі. Він це робив з глибокої любови до свого народу та зі ще глибшої віри в Божий провід і Божу допомогу в цій важній справі.

Сам Мойсей за переказом походив з бідного, тоді нелюдськи експлуатованого і поневоленого єгиптянами, жидівського народу. Вже немовлям він був чудом врятований від смерти, бо єгиптяни, боячись розросту жидів, винищували жидівських немовлят. Він був адоптований єгипетською принцесою, яка довший час, фактично, була царицею тодішньої великої Єгипетської Держави. Мойсей, як принц, здобув на той час найвищу єгипетську освіту, а будучи дорослим, виконував там визначні державні доручення і був генералом єгипетської армії.

Невідомо, коли саме він довідався про своє справжнє національне походження, але він болючо переживав поневолення свого народу, намагаючись помагати йому, ба навіть забив якось єгиптянина, який знущався над одним жидом. Він старався мирити жидів, закликав їх не кривдити одні одних і жити в братерській згоді та єдності. Докори Мойсея не всім подобалися: один з жидів доніс єгиптянам на Мойсея за вбивство єгиптянина. Це донощицтво, яке звичайно процвітає в поневоленні, відкрило Мойсеєві очі на низький моральний стан жидів. Він мусів утікати з Єгипту, щоб рятувати своє життя, однак це не вбило в ньому любови до свого гнобленого народу і віри в потребу праці над його вдосконаленням і політичним визволенням.

Живучи на еміґрації, він попав в добрі життєві умови, добре оженився в родині визначного священика, але й надалі шукав способів визволити свій народ. Він прийшов до переконання, що найкращим і єдиним союзником може бути тут тільки Бог, Творець Всесвіту, про якого жиди вже знали, завдяки своєму патріярхові Авраамові, і які могли числити на певні обітниці, які Бог їм дав через нього.

Про все це є дуже гарно написано в Новому Заповіті: „Вірою Мойсей, коли був виріс, відрікся зватися сином дочки фараона; волів радше страждати разом з народом Божим (цебто зі своїм рідним поневоленим народом — В. Б.), ніж дознавати дочасної гріховної втіхи (цебто можливостями жити розкішним життям в Єгипті на кошт праці рабів — В. Б.), бо, дивлячись на нагороду, вважав за більше багатство наругу вибраного народу від скарбів Єгипту. Вірою він покинув Єгипет, не побоявся царського гніву, бо стояв твердо, як той, що Невидимого бачить". (Лист до Жидів 11:24-27).

Ми тут стверджуємо, що Святе письмо говорить про віру Мойсея і чого вона доконала там, де здавалося, що все було безвиглядне і неможливе. Бачимо також, що про потребу чину і віри говорить Катруся і сам Д. Шумук. Він говорить про віру в себе в свої власні сили, однак до цього ще треба додати найважніше, власне, потребу нашої віри у всемогутність нашого небесного Отця, Якому ніяк не байдужа доля Його дітей тут на землі, а серед них і нашого народу. Ми є створені Ним не до анархії, сваволі і рабства, а до вільного розумного життя. Він бачить ту кривду, яку чинять нам наші сучасні фараони.

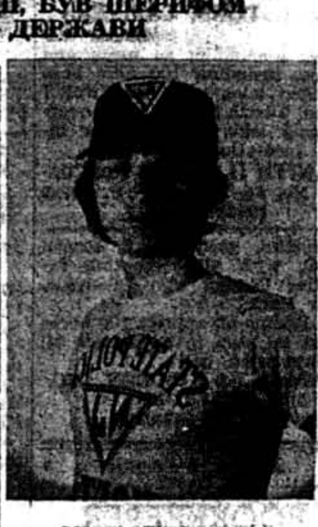
Ми можемо пишатися нашими борцями, героями та мучениками в сучасній Україні, що в непосильному спротиві проти тиранії ворога нашого та людства, пішли на нерівне змагання з послуху до дивного внутрішнього голосу, який побудив їх до цього. Це тільки могло статися під діянням Духа Божого, який веде людей до розуміння всякої правди і є Духом волі. Воно зробило з них новітніх одержимих, як були ними Шевченко, Франко, Леся Українка, С. Петлюра і незчисленні когорти інших, що поклали своє життя на вівтар батьківщини, щоб привернути їй належну гідність і волю. Це є наші власні Мойсеї, число яких буде і далі все більше зростати, аж поки наш нарід не осягне своєї найвищої релігійної і національної цілі. Пам'ятаймо лише найважніше. Так сказав колись Лінкольн: „Я не дбаю про те, чи Бог з нами, але я дбаю про те, щоб ми були з Богом!"

(*Продовження буде*)

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

МАРКО ФЕРЕНЦЕВИЧ ЗАКІНЧИВ КУРС СТЕЙТОВОЇ ПОЛІЦІЇ, БУВ ШЕРИФОМ ХЛОП'ЯЧОЇ ДЕРЖАВИ

Трентон. — Стейтова Поліція Ню Джерзі окремим повідомленням інформує, що тут 1-го липня закінчився вже 18-ий з черги Тиждень Юної Стейтової Поліції і між майже сотнею випускників цього тижня названо Марка Ференцевича. Раніше 17-літній Марко Ференцевич був учасником організованої кожного року Райдерським коледжом біля Трентону однотижневої „Хлоп'ячої Держави", в програмі якого студенти середніх шкіл вправляються в державництві: вибирають президента і парлямент, організують адміністрацію, схвалюють закони тощо. Марко Ференцевич у цій „Хлоп'ячій Державі" був обраний на шерифа, себто своєрідного „міністра" внутрішнього ладу.

Марко Ференцевич

Марко Ференцевич є сином Ірини й Романа Ференцевичів з Юніон Сіті. Батько Марка, Роман, два десятки років працював в друкарні „Свободи" і свого часу був її керівником, а від початку цього року працює в державному „Голосі Америки" у Вашингтоні. Марко є тепер студентом останнього року середньої школи Емерсона, був президентом своєї кляси, капітаном легкоатлетики та належить до студентського Крайового Почесного Товариства (Нейшнал Онор Сосайєті). Під час минулорічних вакацій працював у „Свободі". Його молодший брат Ігор брав участь у суботнішніх тенісових змаганнях на Союзівці.

„ЩАСЛИВА ШВАЙЦАРІЯ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

першу, ґрунтовну критику теорії національного питання Леніна. Його книжка, видана російською мовою саме перед революцією 1917 р. в Женеві, „Русские социал-демократы и национальный вопрос", залишилась у Женеві, бо Юркевич поспішив, разом з Коваленком, на Україну, коли прийшла відомість про падіння царського ладу. Юркевич доїхав тільки до Москви і там умер.

Ленін свою „теорію" виробив за Першої світової війни в Швайцарії. Юркевич показав криводушність Леніна, котрий визнавав (на словах) право всіх народів на самостійність, але вимагав: щоб „пролетарі поневолених народів" прямували до „єдности" з пролетарями пануючих націй, а робітники панівних народів „визнавали" право поневолених націй на самостійність. Юркевич писав, що теорія Леніна „рівна нулеві" і обвинувачував його за російський націоналізм. Ленін, з свого боку, називав Юркевича „паршивим буржуазним націоналістом".

Хоч старші українці — мешканці Женеви відійшли у вічність, є в цьому місті наші молодші земляки. Тут перебуває з родиною д-р Наталія Царинник - Сінклер, талановита дослідниця історії Української Православної Церкви. Співак Олег Нижанківський з дружиною Зосею (відома малярка) і дітьми теж живуть і працюють у Женеві.

Коли хтось із американських українців буде в Женеві, то може схоче провідати могилу О. Коваленка:

Cimetiere de St. Georges
Quartier 28, Tombe No. 580,
Їхати автобусами: 22 і 2.

На свіжу могилу сл. п. проф. Павла Сиротюка

Дня 17-го червня ц. р. відійшов у вічність, колись широко відомий наш рідношкільний діяч і педагог, хорунжий Легіону УСС-ів, вояк УГА і УНР та заслужений громадянин-патріот, сл. п. проф. Павло Сиротюк.

Колись у минулому Покійний був замітною постаттю в житті української спільноти в Галичині, зокрема за часів польської окупації Західньої України. Але Друга світова війна і згодом важкий шлях скитання на чужині та врешті улаштування нового життя на чужому ґрунті, поволі затерли сліди його заслуг для нашого народу, подібно, як в усіх тих наших народних суспільних діячів на рідних землях, що на старість опинилися на чужині. Так незамітно і майже беслідно відходять від нас у вічність колишні наші визначні педагоги, лікарі, правники, вчені, професори, генерали й полковники та вояки наших національних армій і організатори нашого політичного, культурного, наукового, господарського та суспільно-економічного життя народу. Всі вони відходять від нас майже непомітно, і єдиною вісткою про їхню смерть залишається клепсидра в нашій пресі. Рідко в нас з'являються некрологи, а ще рідше спогади про наших найбільш заслужених колись провідників народу. Шкода, що ми не здаємо собі повністю справи з нашої твердої дійсности і з тих наших завдань, що стоять перед нами сьогодні. Ще більше шкода, що ми так мало звертаємо нашу увагу на національне і державницьке виховання української молоді, і ще менше стараємося показати нашій молоді, народженій уже на американській землі, що ось між нами живе ще невеличка кількість тих наших славних провідників народу, що будували ще українську державу, тих наших вояків, що воювали за волю України і тих, що організували українську науку, культуру, господарство і т. ін.

Покійний Павло Сиротюк у своїх розмовах уболівав над цим станом спільноти, особливо серед нашої молоді, якій так потрібно правдивого авторитету в усіх галузях її життя. Але авторитети не родяться. Їх може створити тільки пошана до свого минулого, до своїх предків, прадідів і дідів та їх відданости для свого народу. Очевидно, це були думки не тільки доброго педагога, але вояка, учасника Визвольних змагань і заслуженого громадянина — виховника української молоді.

Народжений у 1897 р. в селі Джурів, снятинського повіту, колишній учень новозаснованої української гімназії у Вижниці на Буковині, ще, як гімназист, став членом Українських Січових Стрільців, і вступив, з вибухом Першої світової війни 1914 р., до Карпатської сотні УСС-ів, брав участь в цілій карпатській кампанії і врешті в „Чотирокутнику смерти". Згодом перейшов разом із рештками своєї сотні до УГА, а врешті до УНР. З кінцем 1920 р. вписався на студії історії і географії у Віденському університеті, що його закінчив у 1924 році.

У шкільному році 1924-25 він відбув вимагану тоді педагогічну практику в гімназії „Рідної Школи" в Станиславові, а в шкільному році 1925-26 в гімназії „Рідної Школи" у Львові. Але польська кураторія у Львові не тільки не визнала цієї його дворічної практики та її якнайкращих вислідів, але й зажадала ще нострифікації диплому виданого Віденським університетом. Павло Сиротюк знострифікував свої студії у Львівському університеті і відбув ще один рік педагогічної, вже безплатної практики у філії Академічної гімназії у Львові Але, незалежно, від його успіхів, не було найменших виглядів для нього в котрійсь з українських гімназій, як колишнього УСС-а і учасника Визвольних Змагань.

У зв'язку з тим, він й тому обрав собі інший шлях своєї педагогічної діяльности. Він заснував у 1930 р. українську книгарню „Рідної Школи" у Львові і як кваліфікований педагог дістав дозвіл від польської влади на продаж і видавання шкільних підручників для молоді українських шкіл на терені Галичини. З-часом книгарня ця стала центром української студіюючої молоді, учителів і письменників. Час до часу до книгарні „Рідної Школи" у Львові потрапляли і видання наших учених з-за кордону, зокрема з Праги, Берліну і з Відня, а часом із Києва та Харкова. Всі наукові видання жертвував проф. Сиротюк, як звичайний член НТШ, для Бібліотеки НТШ.

Під час першої большевицької займанщини Галичини проф. Сиротюк повернувся знову до своєї улюбленої педагогічної праці в школі і то знову до Філії Академічної гімназії, що тоді мала назву тільки „середня школа з українською мовою навчання". З приходом німецької окупації він був референтом учительських справ при Українському Центральному Комітеті у Львові аж до часу свого виїзду на захід. У 1946 році він знову відновлює свою педагогічну працю в таборовій гімназії, спершу в Мюнхені, а згодом у Карльсфельді, де проживає разом з родиною аж до часу розв'язання і перенесення того табору, частинно до Берхтесґадену, частинно до Міттенвальду та рештки до Мюнхену, тобто до половини травня 1946 року. Осінню цього року він виїжджає до Америки і осідає в місті Гадсоні, Ню Йорк. Тут розпочинає він свою суспільно-громадську діяльність, стаючи спершу секретарем 477-го Відділу УНС та згодом і головою місцевого Відділу УККА та в цих організаціях працює він довгі роки. Окрім того, з 1956 року він працює також, як стейтовий супер-контролер податкового відділу стейту Ню Йорку, у Олбані, аж до часу своєї емеритури в 1967 році.

У 1969 р. він переїздить з дружиною до Трентону в Ню Джерзі і проживає там аж до своєї смерти.

Моє знайомство з проф. Сиротюком доволі довге, і воно сягає часів початку моєї педагогічної праці в українських гімназіях у Львові. Я мав нагоду бути і товаришем його праці та близьким другом і приятелем у нашій спільній долі і недолі. Покійний Павло був одначе не тільки моїм приятелем, але й приятелем багатьох учителів гімназії, що з ними він учив, і зокрема приятелем гімназійної молоді, яка і шанувала його й любила. На жаль, сьогодні залишилась тільки невеличка горстка його товаришів праці і розсіяна по світу молодь, що він її виховував.

Покійний був дійсно педагогом „з Божої ласки", щирим другом і виховником та приятелем своїх керівників. Його підхід навчання такого предмету, як географія, був ориґінальним, а його засоби при навчанні цього предмету були для молоді атракційними. Тому результати його праці були звичайно, якнайкращі.

Щоб пам'ять про нашого великого друга молоді і приятеля цілого останнього педагогічного збору, з яким він співпрацював так дружньо і зразково, залишилась в усіх нас, його друзі, і зокрема закріпилась у душах тієї молоді, що він її колись виховував, товариші його педагогічної праці рішили запросити всіх, що мали з ним змогу співпрацювати, та всіх його колишніх учнів на короткі жалібні сходини 13-го липня ц. р. о год. 5.30 в Народному Домі в Н Йорку та на поминальну Службу Божу о год. 7-ій вечора у церкві св. Юра в Ню Йорку.

В. Стецюк

Ізраїльська фльота заатакувала ливанські порти

Тель Авів/Бейрут. — Ніччю з 7 на 8 липня з'єднання ізраїльської воєнної фльоти заатакували Тире, Сайда і Рас а-Шак — три порти у південній частині Ливану. Ізраїльські рейди на ці три ливанські порти мали за завдання знищити портові інсталяції і затопити заякорені там менші і більші кораблі. Ізраїльське командування поінформувало, що рейди на ливанські порти були подумані, з одного боку, як відплатна акція за напад палестинських арабських терористів на ізраїльську місцевість Нагірію, а з другого, внеможливити повновні напади арабських терористів на ізраїльську територію з моря. Згідно з твердженням ізраїльських чинників, арабські терористи, які напали минулого місяця на Нагірію, продісталися на територію Ізраїля з допомогою корабля, який перевіз їх з одного з ливанських портів. Рейдуючі ізраїльські групи розкинули в ливанських портах летючки в арабській мові, закликаючи населення Ливану не давати допомоги палестинським арабам у їхніх нападах на Ізраїль. В летючках є також погрожування відплатною акцією, коли напади на ізраїльську територію з Ливану будуть продовжуватися.

Керівництво Палестинського Визвольного Фронту підтвердило напад ізраїльтян на три ливанські порти, інформуючи, що цей напад є продовжуванням ізраїльської політики, спрямованої на фізичне знищення палестинського народу. Як відомо, довкруги цих трьох портів находяться табори з палестинськими арабами. Намагання ливанського уряду припинити напади палестинських арабів на Ізраїль не увінчалися успіхом, а після нападу ізраїльтян на ливанські порти Палестинський Визвольний Фронт заповів посилення „відплатної протиізраїльської акції".

НІНУ СТРОКАТУ ПРИЙНЯЛИ В ЧЛЕНИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дисертаційної праці. В статті про це пишеться: „Доповідь була вислухана з увагою. Як не радуватися успіхам колишньої студентки, а сьогодні наукового співробітника! І старші колеги задоволено похитували головами".

В іншому місці статті наводиться уривок з донесення Владімірського обласного суду, який повторно судив С. Караванського: „Колеґія доводить до відома ректорату Одеського медичного інституту ряд фактів для прийняття заходів загального впливу по відношенні до Строкатової Н. А. з ціллю виховання у неї почуття високого патріотичного обов'язку, як громадянина СССР ... Строкатова ... давно знаючи про антисовєтську діяльність свого чоловіка С. Караванського, піддержуючи з ним зв'язок листовний і при зустрічах, не пробувала впливати на нього з ціллю припинення з його сторони антисовєтської діяльности, а насправді своєю поведінкою сприяла її проведенню".

Коли у Н. Строкатої вимагали виректися її чоловіка, вона заявила ректорові: „Мені важко. Я дружина", а своїм колеґам-мікробіологам, вона говорила: „Мені важко, як дружині, необоятній до інтересів мого чоловіка, якими б ті інтереси не були, не відстоювати їх".

Про С. Караванського, згідно зі статтею, вона говорила, як про діяча, людину творчо обдаровану, яка написала ряд праць, які одержали високу оцінку спеціялістів і яка впала жертвою наклепів. З таких тверджень Н. Строкатої про свого чоловіка І. Петренко у статті робить такий висновок: „що ж, точно такою радужною ґамою красок написані і статті про нього в брудних антисовєтських книжках, випущених українськими буржуазними націоналістами в Парижі" (натяк на „Лихо з розуму" В. Чорновола).

У статті ще цитуються такі вирази Н. Строкатої на засіданні ректорату: „У справі мого чоловіка лише ідеологічні заблудження, на його руках немає крови. Чого від мене хочете? .. Що, я повинна виректися свого чоловіка? .. Чи ви маєте матеріяли, що я співучасниця? Чи у вас є матеріяли, які компромітували б мене? Хто може кинути у мене камінь? .."

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що в понеділок, 8 липня 1974 р., відійшов у Вічність на 21-му році життя, загинувши трагічно в автомобілевому випадку на вулицях Ню Гейвену, Конн., наш Найдорожчий

СИН, БРАТ, СЕСТРІНОК і ВНУК

св. п.
БОГДАН ШУМИЛО

студент Коннектикатського університету, старший пластун.

ПАНАХИДА в похоронному заведенні Макаревича в Ню Гейвені, Конн., у вівторок, 9-го липня ц. р., о год. 7:30 вечора.

ПОХОРОН в середу, 10-го липня 1974 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Архистратига Михаїла в Ню Гейвені, Конн., на цвинтар св. Лаврентія.

У глибокій скорботі:

ОКСАНА і ЯРОСЛАВ ШУМИЛО, батьки
сестра ЛЮБОМИРА з чоловіком
О'БРАЙЯНОМ ГІЛДЕЙ
сестрінка ЛЯРИСА ГІЛДЕЙ
дідусь МИКОЛА КОШАК

У глибокому смутку повідомляємо наших Рідних, Приятелів і Знайомих, що вранці, дня 23-го червня 1974 р., прийнявши Найсвятіші Тайни, помер, на 78-му році життя, наш Найдорожчий

МУЖ, БРАТ, ДЯДЬКО, ЗЯТЬ і ШУРИН

бл. п.
МИХАЙЛО РЕБРИК

бувший учитель середніх шкіл в Україні та інспектор українських шкіл у Торонті, Канада.

ПАНАХИДИ за душу Покійного відправлено в похоронному заведенні Кардинала при вулиці Анет в понеділок, дня 24-го червня і у вівторок, 25-го, в год. 8-ій вечора.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почалися в середу, 26-го червня 1974 р. о год. 8:30 ранку, в каплиці Кардинала, після чого тіло Покійного було перевезене до церкви св. о. Миколая при вулиці Белвудс у Торонті, де в годині 9-ій ранку була відправлена Св. Літургія, а відтак тіло Покійного було похоронене на кладовищі Проспект у Торонті, Канада.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем опечалені:

ЯРОСЛАВА — дружина
ОЛЬГА АНТОНІВ з родиною в Україні — сестра
ЙОСИФ РЕБРИК з родиною в Україні — брат
НАДІЯ БОДУНКЕВИЧ — братаниця з родиною
МИХАЙЛО РЕБРИК — братанок з родиною
АПОЛЬОНІЯ КРОХМАЛЮК — теща
ВАСИЛЬ КРОХМАЛЮК — шурин з родиною
Д-р ЛЮБОМИР КРОХМАЛЮК — шурин з родиною
Ближча і дальша Рідня в Україні

Замість квітів на могилу Покійного, просимо складати пожертви на Патріярший Фонд.

У ДВАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої і Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУСІ

бл. п.
ЕВГЕНІЇ з НИЧІВ БРИКОВИЧ

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

в п'ятницю, 12-го липня 1974 року

в год. 9-ій ранку, в церквах:

УСПІННЯ ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ в Монтреалі і СВ. ВОЛОДИМИРА в Глен Спею, Н. Й.

Про молитви за спокій душі Покійної просять:

РОМАН з МАРІЄЮ
ІВАН з дружиною ЗВЕНИСЛАВОЮ
КАТРЯ з мужем ЯРОСЛАВОМ ЧЕРВОНЯК
ОЛЕНКА, ХРИСТИНКА, ПАВЛУСЬ і МАРЧИК

Замість квітів на свіжу могилу нашого Незабутнього Вуйка

о. Юрія Менцінського

складаємо 25.00 долярів на будову церкви св. Юрія.

Д-р Ярослава й Павло ГРАБОВИЧІ

Пожертви на Альманах Станиславівщини

склали:

25.00 дол. — Наталія Каменецька в пам'ять мужа св. п. проф. Юліяна Каменецького;
25.00 дол. — Анна Никифоряк, в пам'ять мужа сл. п. д-ра Сави Никифоряка;
25.00 дол. — Анна Никифоряк, в пам'ять братів — сл. п. д-ра Івана, мґр. Павла і мґр. Осипа Крушельницьких;
10.00 дол. — Софія Залозецька, в пам'ять сл. п. д-ра В. Олесницького.

В пам'ять сл. п. Митрата і Шамбеляна о. Дмитра Шевчука склали:

по 10.00 дол. — Софія Залозецька, мґр. Петро Салиґа, М. Белей;
по 5.00 дол. — Н. Гаврачинська, мґр. Р. Сенчук, о. Р. Добрянський, д-р Т. Сиґурович;
по 2.00 дол. — Л. Гук, М. Орищук.

Щира подяка усім Жертводавцям.

ЄВГЕН ЛУЦЬКИЙ

Касир Центрального Комітету Станиславівщини
39-26 65th Street, Woodside, N.Y. 11377

Посвячення пам'ятника на могилі бл. п. Зоні Буняк

(в першу річницю смерти)

Вже рік часу пройшов від тієї трагічної хвилини, коли ненадійно перервалась нитка юного життя одинокої дитини нещасливої матері й нашої ніколи незабутньої сумівки бл. п. Зоні Буняк. Рік часу пройшов від цієї хвилини, коли неймовірна й страшна вістка блискавкою облетіла українську спільноту і цілу сумівську родину, повідомляючи про трагічну смерть Дорогої Зоні Буняк. Вона відійшла від нас у вічність, ледви на 19-ій про весні свого безтурботного й квітучого життя. Ще й досі тяжко повірити й погодитись з фактом, що не стало в живих тієї олюбленої одинокої дитини. Нестало в живих цієї життєрадісної, завжди усміхненої, взірцевої і надійної сумівки Зоні. Залишилось порожнє місце у дівочому хорі „Жайворонки", бо цей щебетливий „жайворонок" так скоро відлетів у вирій. Нестало в живих талановитої танцюристки у танцювальному ансамблі „Верховинці", нестало бандуристки й блискучої декляматорки осередку СУМА в Ню Йорку. Передчасна й трагічна смерть вирвала її з рядів СУМА, залишаючи незагоєну рану в душі й серці сумівської молоді. Рік часу недоспаних ночей, политих гарячих сліз і безмежного болю в серці рідної матері за втраченим найдорожчим скарбом — одинокою дитиною. Все це пройшло неначе на фільмовій стрічці, тільки залишився сумний спомин, жалх безмежний біль у серці тих, які її знали, з нею жили і її любили.

Бл. п. Зоня Буняк

Життя людини — це повне море сліз, горя й страждань. Не кожна людина в своєму житті може осягнути те, до чого прямує. Дорога Зоня також прямувала до висот, але неласкава доля судила її щось інше, замість блискучої кар'єри, радости життя, привела її до темної могили. Боже Проведіння покликало її до іншого світу, там, де немає смутку, ні терпінь, а де є життя вічне.

В тихий соняшний день в суботу, 18-го травня 1974 року з'їхалось багато людей на український православний цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку, Н. Дж. Прибув на цвинтар один автобус і багато авт з сумівською молоддю з Осередку СУМА в Ню Йорку, щоб взяти участь в акті посвячення пам'ятника на могилі та віддати останню послугу і поклін своїй Дорогій Подрузі — Зоні Буняк.

Серед повені зелені і квітів перед очима присутніх видніє прегарний мармуровий, бронзового кольору пам'ятник з усміхненим обличчям покійної Зоні.

Акту посвячення пам'ятника доверщив о. д-р Сютик, ЧСВВ з Парохії св. Юра в Ню Йорку, а відтак відправлено Панахиду за спокій душі покійної. В часі Акту посвячення, як також і під час Панахиди в молитвах і співі, допомагали диригент інж. Роман Степаняк і пан Шніцер. З приводу посвячення пам'ятника, як також і з приводу першої річниці (20-го травня 1973 р.) трагічної смерти Дорогої Зоні зворушливо промовляв над могилою —до зібраних присутніх голова Осередку СУМА, К. Василик. Рівночасно голова Осередку СУМА подавав команду при віддані останньої услуги Покійній. Нестримно котились гарячі сльози бідної матері, родини, молоді та всіх присутніх. І серед плачу й зідхань ще раз понісся голос „струнко", „прапорами почесть дай" і враз сумно похилились блакитні й малинові сумівські прапори над могилою Подруги Зоні а молодь, зробивши живий перстень довкруги могили відспівала „Ніч вже йде..." — віддаючи останній сумівський салют.

Після акту посвячення пам'ятника в місцевому церковному приміщенні, в заповненій залі молоддю і гістьми, відбулась Тризна, яку започаткував молитвою о. д-р Сютик. В часі цього сумного прийняття промовляв в поетичній формі диригент хору „Жайворонки", інж. Роман Степаняк, аналізуючи олюблену пісню Покійної Зоні: „А деж моя доріженька..." В. Веселовського, порівнюючи її слова до так короткого життя і ненадійної смерти. При кінці кілька слів подяки для присутніх зложила мати — пані Анна Буняк. Усім присутнім на Тризі в імені матері й родини зложив подяку голова Осередку СУМА, К. Василик і одночасно закликав сумівську молодь зберігти в своїх серцях пам'ять про свою облюблену Подругу Зоню та її рідну матір. Молитвою, яку провів о. д-р Сютик закінчено ці сумні поминки.

Корнель Василик
Голова Осередку СУМА

Юридична Комісія таки переслухуватиме свідків, запропонованих Білим Домом

Вашингтон. — Конгресмен Пітер Родіно, голова Юридичної комісії Палати Репрезентантів, яка розглядає можливість формального обвинувачення президента Ніксона, в понеділок, 1-го липня, поінформував, що Комісія таки переслухуватиме всіх 6 свідків, запропонованих адвокатів Білого Дому Джеймсом Сент Клером. Як відомо, минулого тижня Демократична більшість в цій Комісії була здобула перемогу, відкидаючи 4-ох свідків, яких пропонував Сент Клер, а погоджуючись тільки на колишнього правного дорадника Білого Дому Джона Діна та колишнього урядовця Комітету для перевибору Президента Фредрика ЛяРу. Комісія тоді також рішила, що крім цих двох будуть переслухані тільки ще три свідки, а саме, асистент генерального прокуратора Генрі Петерсен, колишній особистий адвокат Президента Герберт Калмбах і колишній член персоналу Білого Дому Александер Баттерфілд. Комісія тоді також рішила, що інших 5 свідків будуть раніше переслухані персоналом цієї Комісії, а покликані свідчити перед Комісією тільки тоді, коли виявиться, що їхні зізнання конечні. Проти такого обмеження числа свідків до 5-ох певних і 5-ох можливих заявилися адвокати Білого Дому та велика більшість республіканських законодавців в обох Палатах Конгресу, заявляючи, що конечно треба покликати всіх свідків, запропонованих Білим Домом, бо тільки в такому випадку, твердили вони можна буде дізнатися всю правду. Проти обмеження числа свідків заявилося також багато газет і звичайних громадян. Під натиском публічної опінії голова Комісії конгресмен Родіно в понеділок повідомив, що будуть переслухані не тільки вище згадані свідки, а також 4, які були запропоновані адвокатом Сент Клером, але відкинені минулого тижня Комісією. Ці чотири додаткові свідки є: колишній шеф персоналу Білого Дому Г.Р. Галдеман, колишній генеральний прокуратор Джон Мічелл, колишній адвокат Комітету для перевибору Президента Пол О'Браєн і Вілліям Бітман, колишній адвокат одного із вломників до головної квартири Крайового Комітету Демократичної партії. У понеділок, 1-го липня, Комісія 23-ма голосами проти 15-ох проголосувала, щоб ці переслухання свідків були закриті для публіки та преси.

Українською Літургією в катедрі св. Патрика в Ню Йорку, зачнеться відзначення Тижня Поневолених Народів

Щорічне відзначування Тижня Поневолених Народів за останніх 15 років, згідно з Прилюдним Законом 86-90 з 1959 р., підписаним президентом Д. Айзенгавером, стало добрим засобом для пригадки американським співгромадянам та правлячим колам у Вашингтоні, що Україна та десятки інших країн і народів далі переходять тяжкі страждання у большевицькій народовбивчій неволі, а своїм геройським опором український та інші народи стримують Москву від дальших підбоїв ще вільних країн.

Зокрема цього року ми повинні влаштувати імпрези Тижня Поневолених Народів, викликаючи ними сильне враження, а це з огляду на те, що президент Ніксон розпочав з верховодами в Кримлі ткзв. мирний діялог, коли то в цей же час в агонії догорюють оборонці української культури та національної самобутности в московській владимирській тюрмі та в концентраційних таборах. Наш голос спільно з представниками інших національних груп повинен бути сильним, щоб дійти до сумління ще вільних народів і остерегти їхні уряди, що уявне щастя побудоване на костях уярмлених народів може обернутися бумерангом.

Рік-річно українська національна група відігравала провідну ролю в імпрезах влаштовуваних Комітетом ТПН в Ню Йорку очоленим відомим американським громадським діячем, суддею -емеритом Метю И. Тросм. А за останніх шість років, наш духовник або відправляв Українську Літургію в наміренні всіх поневолених, або на зміну виголошував відповідну проповідь у славній катедрі св. Патрика. Так і цього року, о. протоігумен П. Пащак відправить Українську святу Літургію в тій же катедрі, а співатиме хор церкви св. Івана Хрестителя з Нюарку під дириґентурою проф. М. Довбоша 14 липня ц.р. Крім інших імпрез, цього року в програму відзначення ТПН увійде теж вручення особливого призвання редакції щоденника „Дейлі Нюз" у формі пам'яткової таблиці за її об'єктивне та прихильне насвітлювання відзначувань ТПН за останніх 15 літ, що відбудеться в середу 10 липня ц.р. о год. 6-ій в приміщенні Українського Інституту на 5-ій евню, ріг 79-ої вулиці, Ню Йорк.

Після Української Всенаціональної Маніфестації, великий успіх і потребу якої засвідчила „протестна" реакція Москви, українці Ню Йорку й околиць засвідчать свою солідарність з всіма іншими наріональними групами в боротьбі за національне визволення і знову підкреслять, що наїзника їхніх батьківщин та ворога всього людства можна подолати тільки спільним фронтом.

Збірка учасників відзначення Тижня Поневолених Народів на площі „Готель Пляза", ріг 59-ої вулиці і 5-ої евню в неділю 14-го липня ц.р. о год 9-ій ранку. Зі зазначеного місця учасники відійдуть зорганізовано на Богослуження до катедри св. Патрика.

М. Ш.

Зіновій Лисько

Вже минуло 5 літ, коли 3-го червня 1969 р. відійшов від нас д-р Зіновій Лисько, якого багатогранна музична діяльність є видатним внеском у нашу музичну культуру. Композиторська творчість Лиська включає симфонічні, вокальні, фортепіянові та камерні твори. Заглиблений в поезії нашого фольклору, він виявив в своїх композиціях оригінальну мистецьку індивідуальність, пов'язану з культурою традиції із сучасним духом.

Знавець народно-пісенної творчости, Лисько здобув загальне визнання ще за життя. „Українські народні мелодії" — 10 томів зібраних українських народних пісень (видаваних М. Коцьом), це величезне досягнення, яким ледве може похвалитися інший нарід. З. Лисько взяв на себе відповідальність зібрати український фолкльорний матеріял, щоб майбутнім композиторам і музикологам подати багаті джерела краси наших народних пісень.

Музичний критик, публіцист, теоретик і педагог З. Лисько дав великий вклад у нашу музичну культуру. Його творче життя залишило нам видатні музичні і музично-наукові твори. З. Лисько говорив: „Народні пісні є витвором духа народу, з яким вони є тісно зв'язані і його найкращим, правдивим висловом".

Ми згадуємо велику людину Зіновія Лиська і рівночасно жалієм, що на його могилі в Бавнд Бруку дотепер ще немає пам'ятника.

Дарія Гординська-Каранович

Найвищий Суд ЗСА розглядатиме справу вбивства Мартіна Лютера Кінга

Вашингтон. — Як повідомляє американська преса, Найвищий Суд ЗСА мабуть буде поновно розглядати справу вбивства відомого муринського діяча, лавреата Нобля Мартіна Лютера Кінга. Апеляцію до Найвищого Суду внесли адвокати засудженого на 99 років Дж. Рея, який твердить тепер, що він не винуватий у вбивстві, а до вини призначався тільки під намовою адвоката П. Формена. Стейтовий суд в Теннесі вирішив був уже раніше відновити процес Дж Рея, хоча проти такого рішення запротестував був стейтовий прокуратор.

Перед Найвищим Судом у Вашингтоні новий адвокат Рея, Роберт Лівінгстон, заявив, що його клієнт не брав участи у вбивстві М. Л. Кінга в Мемфисі і що нічого не знав про підготову вбивства. При тому Лівінгстон заявив, що до нього звернулись довірені особи трьох найнятих вбивників яким пообіцяли були заплатити 250.000 за вбивство Кінга. Адвокат твердить, що фактичні вбивці готові є, якщо зайде така потреба і якщо їм суд забезпечить імунітет, назвати фактичних заговірників. Рішення Найвищого Суду дасть змогу Дж. Рею виступити з новою справою. Якщо свідчення Дж. Рея і докази нового адвоката покажуться достовірними, може дійти до нового процесу і до нового скандалу в американському суспільстві.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 12-го ЛИПНЯ 1974 р.

НЮАРК-ІРВИНГТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінгтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., Леся Назарук, кас., Ю. Варанюк, фін. секр.

СУБОТА, 13-го ЛИПНЯ 1974 р.

ДЖЕРЗІ СИТИ, Н. Дж. Піврічні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі. На порядку: звіти — фінансові, організаційні, збирання вкладок та інші важні справи. — В. Бутковський, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 14-го ЛИПНЯ 1974 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Под. Січ 8 Відд., о од. 2-ій по пол. в церковній залі при Чеснат вул. Проситься чл. прибути, вирівняти вкладки і відібрати дивідендові чеки. — М. Шашкевич, пред., В. Мандзій, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. апп. Петра і Павла 102 Відд. о год. 10:00 ранку, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній залі церкви св. Иосафата, 6720 State Rd., Parma, Ohio. — І. Попович, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го ЛИПНЯ 1974 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Піврічні збори Б-ва св. Иосафата 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Ам. Клюбі, 292 Гудсон Аве. На порядку: звіти — фін. секр. і К. Комісії, збирання чл. вкладок та роздача дивідендових чеків. Проситься чл. прибути. — К. Шевчук, предс., Т. Кубарич, секр., Ст. Мартинюк, касир.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

З уваги на те, що в днях від 29-го липня до 10-го СЕРПНЯ „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією двотижневою перервою.

7146. ТАРЗАН. БРАКОНЬЄРИ ПЛЯНУЮТЬ

Все гаразд! Сховайте цих дітей в нутро печери. — Верхівники вже від'їхали!

Ви, четверо, пам'ятайте! Один звук із вас і ми вам порозбиваємо голови!

Що тепер, Барт?

Я думаю, що ми повинні кілька годин сидіти тихо. — „Стара Бесс" вже заряджена новим магазином...

Якщо ці типи повернуться, то ми зможемо добре з ними розправитися... Якщо не повернуться, то ми вдень почнемо перевозити частину цієї здобичі. Просто під носом патруль! Та ж ми є фотографічною експедицією!